

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2458
 Izdaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Korporacijski parlamentarizem nove Nemčije

K UNIČENJU SVOBODNIH STROKOVNIH ORGANIZACIJ.

Dan drugega maja bo v zgodovini nove Nemčije vsaj tako pomemben in važen, kakor dan otvoritve zadnjega parlamenta v Potsdamu. Tega dne so bili porušeni zadnji, a obenem tudi najmočnejši temelji nemškega marksizma, pokopan je pa bil definitivno tudi nemški strankarski parlamentarizem. S kratko potezo peresa je Adolf Hitler drugega maja odvzel marksistom njihove strokovne organizacije, ki so bile v Nemčiji razvite bolj kakor kjerkoli drugje. Točno ob 10. uri dopoldne so napadali oddelki zasedli vse njihove pisarne, podjetja in domove ter obenem aretirali glavne voditelje, in sicer, kakor je zatrjeval nemški tisk, iz »varnostnih vzrokov«. Istočasno so bili ustavljeni vsi listi teh organizacij. Vsa imovina je bila zaplenjena in izročena skupaj z nadaljino upravo institucij posebnim vladnim komisarijem, imenovanim iz vrst narodnih socialistov.

Dasi je ta korak diktature narodnih socialistov važen v nadaljnjem razvoju notranjih razmer v Nemčiji, zlasti borbe proti marksizmu, bi bil vendar manjšega pomena, če ne bi služil kot priprava za definitivno temeljno pregrupacijo državnega ustroja. Dosedanje svobodne strokovne organizacije namreč niso in ne bodo razpuščene, marveč bodo obstojale še nadalje, samo ne kot svobodne, ampak kot prisilne, po zakonu določene in urejene. Iz njih se bo razvil obvezni korporacijski sistem, h kateremu bodo pritegnjene še vse druge, nemarksistične, ki zaenkrat še niso bile »prevzete«. Med temi je sedaj najmočnejša krščanska strokovna zveza, kateri so narodni socialisti pustili še nekaj časa, da si dobro premisli, ali hoče sama in »prostovoljno« v novi korporacijski sistem, ali pa jo bo doletela ista usoda kakor je marksiste. Tako moremo pričakovati, da bo v najkrajšem času oživetotvorjena mogočna prisilna korporacijska organizacija nove Nemčije, ki bo obsegala vse stanovce.

Prav ta organizacija bo pa v bodoče poklicana vršiti najvažnejšo funkcijo fašistične Nemčije. Ona bo odločala — kolikor se da pri fašizmu govoriti o »odločanju« — o vseh strokovnih vprašanjih države ter bo obenem eksekutiva vlade v vseh strokovnih zadevah. Njena

najvažnejša naloga pa bo ustvaritev novega stanovskega parlamenta, ki bo zamenjal sedanji parlament strank. V novem državnem zboru Nemčije torej ne bo več poslancev, ki bi jih kandidirale in izvolile stranke pri splošnih volitvah, temveč bodo le poslanci korporacij, kakor so v fašistični Italiji že dve funkcijski dobi. Nemški strankarski parlament, ki je v Krollovi operi izglasoval Adolfu Hitlerju pooblastilo za štiriletno diktaturo, se je tako s tem aktom sam obglavil. Ne le, da štiri leta ne bo prav nič odločal ne o notranji ne o zunanji usodi države, ampak mu tudi po poteku štiriletnega roka ne bo več dana svobodna beseda. Tako je bil ta parlament zadnji, izvoljen po strankah pri svobodnih in enakih volitvah. To, kar mu bo sledilo, bo absolutni fašizem. Nemčija se je tako izločila iz vrst držav strankarske demokracije in se uvrstila v vrsto korporacijskih držav.

S tem aktom je pokazano vsem, ki so kakorkoli še upali na vrnitev v prejšnje čase v Nemčiji, da so bili ti upi prazni. In med temi, ki so upali, so bili v prvi vrsti socialni demokrati, ki so poleg Italije in Rusije sedaj tudi že v tretji evropski velesili, v Nemčiji, ki je bila zibelka njihovega gibanja, definitivno zatrti. Toda zdi se, da njihova igra ni izgubljena samo v teh treh velesilah, temveč jo polagoma a sigurno izgubljajo tudi drugod. V Avstriji je samo še vprašanje časa, kdaj bo svobodne strokovne organizacije zamenjal sistem prisilnih korporacij, in verjetno je, da bodo temu vzeledu sledile še nekatere druge države. Pod dojmom umiranja marksizma pa izgubljajo socialni demokrati teren tudi že v demokratičnih državah: Španiji, Holandiji, Danski itd., dočim ga n. pr. na Madžarskem, v Romuniji, Bolgariji, Grčiji in Albaniji nikoli niso imeli, kakor je tudi v Jugoslaviji bil njihov pokret omejen vedno skoraj izključno le na Slovenijo in del Hrvaške. Naša doba se kljub sovjetski Rusiji lahko imenuje že sedaj doba somraka marksizma. Tak je položaj sedaj in bo gotovo še dolgo vrsto let: kakšen bo pa bodoči razvoj, bo pokazala šele bodočnost sama. Vendar se moč druge internacionale najbrže nikoli več ne bo okrepila!

Dollfussova borba z narodnimi socialisti

HITLERJEVCI SO HOTELI ODCEPITI TIROLSKO, PREDARLSKO IN SOLLNOGRAŠKO OD AVSTRIJE, ODGOVOR HITLERJEVCEV DOLLFUSSU.

INOMOST, 5. maja. O poskusu vstaje in prevrata se doznajajo razne podrobnosti. Narodni socialisti so nameravali najprej zasedeti Kufstein in okolico, takol nato pa vso ostalo Tirolsko, Predarlško in Solnograško. Varnostne oblasti so izvršile mnogoštevilne aretacije.

DUNAJ, 5. maja. Državni tajnik Fey, še avstrijske varnostne službe, je včeraj dopoldne izjavil novinarjem, da so narodni socialisti v vsej državi res pončevali razna nasilja, in sicer na način, ki presega vse meje dopustnosti. Vlada pa razpolaga z zadostno močjo, da napravi takim izpadom energičen konec.

DUNAJ, 5. maja. Seja vlade je trajala od včeraj zjutraj do 17. ure popoldne. Kolikor je bilo mogoče izvedeti, je bilo na seji sklenjeno, da se prepove nošnja vseh uniform in znakov, izzemši heimwehrovske kroje, a le tedaj, kadar bodo heimwehrovci v službi pomožne policije.

INOMOST, 5. maja. Deželno vodstvo narodno socialistične stranke na Tirol-

skem objavila komuniké o priliki vesti o nameravanem narodno-socialističnem prevratu na Tirolskem in pravi, da so bile te vesti razširjene le zato, da bi se mogla v bodoče opravičiti preganjanja narodnih socialistov ne le na Tirolskem, temveč v vsej Avstriji. O ostalem pa ima krščanska socialna stranka v Avstriji najmanj pravice očitati komu prevratne namene. Treba je le, da se spomni svojega paktiranja z zadnjim bavarskim ministrskim predsednikom dr. Heidentom, ki ga je morala nemška vlada odstraniti kar čez noč in imenovati na njegovo mesto generala von Eppa, ker je bilo dokazano, da je pripravljaj skupno z avstrijskimi krščanskimi socialisti vstajo proti edinstvu nemške države.

HITLER ODKLONIL DOKTORAT.

BERLIN, 5. maja. Državni kancelar Adolf Hitler je odklonil svoje imenovanje za častnega doktorja stuttgartške tehnike z utemeljitvijo, da odklanja take poštastive iz načelnega stališča.

Mobilizacija v vsej vzhodni Rusiji

POD OROŽJE SO POKLICANI VSI REZERVNI LETNIKI. NA MEJI JE ŽE 15 PEHOTNIH DIVIZIJ IN 500 LETAL. SPORAZUM RUSIJE S KITAJSKO. VZNEMIRJENJE NA JAPONSKEM.

LONDON, 5. maja. Po poročilih iz Moskve je bila odredjena v vseh republikah na ruskem vzhodu splošna mobilizacija vseh rezervnih letnikov. V Moskvi se je sestel pod predsedstvom predsednika sveta ljudskih komisarijev vrhovni vojni svet Sovjetske Unije, da razpravlja o vojnem položaju na Daljnem vzhodu in izda za obrambo ruske meje potrebne ukrepe. Kakor se poroča, je bilo sprejetih v tem oziru več zelo važnih in odločilnih sklepov. Po dosedanjih poročilih je poslala sovjetska vlada na Daljni vzhod, oziroma na mandžursko mejo doslej nič manj, kakor 15 pehotnih divizij in 500 bojnih letal. V Irkutsku in v Čiti je bil mobilizacijski proglas pravkar nabit po tamkajšnjih cestah in trgih.

NANKING, 5. maja. Včeraj so bili v Nankingu zopet vzpostavljeni diplomati-

ski odnosi med Sovjetsko Unijo in kitajsko osrednjo vlado. Sovjetski zastopnik Bogomojlov je ob tej priliki izročil predsedniku vlade svoja akreditivna pisma. Obnovitev teh odnosov je bila sprejeta v Tokiju v največjo napetostjo.

TOKIO, 5. maja. Tukajšnji politični krogi so močno vznemirjeni zaradi vesti iz Varšave o pogajanjih med poljsko vlado in varšavskim sovjetskim poslanikom Osienskom. Z ozirom na velike vojne operacije, ki se pričakujejo na Daljnem vzhodu, je za japonsko vlado sedaj vprašanje oborožitve prvo in najvažnejše. Japonska se predobro zaveda, da ima v svoji neposredni bližini Kitajsko in Rusijo. Tako stoji pred dvema vulkanoma, ki sicer še ne bliujeta, vendar pa se more to zgoditi vsak trenutek.

Slabi izgledi za gospodarsko konferenco

POGAJANJA ZARADI DOLGOV RAZBITA. SPOR RADI TRGOVINSKIH POGOVB. AMERIKA BO PREPOVEDALA UVOZ NEMŠKEGA BLAGA.

NEW-YORK, 5. maja. »New York Times« doznajajo iz Washingtona: Zaupna pogajanja med Rooseveltom in gospodarskim svetovalcem angleškega finančnega ministrstva Leithom Rossom so se razbila. Roosevelt je baje že izgubil vsako upanje, da bi bilo mogoče obnoviti pogajanja pred londonsko svetovno gospodarsko konferenco. Zato bo apeliral še enkrat na kongres glede vprašanja junjskega obroka vojnih dolgov. Prekinitev navedenih pogajanj se smatra v vseh krogih kot izredno težek udarec svetovni gospodarski konferenci.

WASHINGTON, 5. maja. Hull je izjavil: »Nedavne trgovinske pogodbe, ki jih je sklenila angleška vlada, silijo ameriško vlado, da okrepi svojo obrambo na področju svetovne trgovine. Moglo bi priti

do tega, da bi začeli narodi sklepati trgovinske pogodbe v skupinah, ki bi bile naperjene druga proti drugi.

NEW-YORK, 5. maja. Naredba o splošni delovni dolžnosti v Nemčiji je izzvala v Ameriki veliko nezadovoljstvo. »Chicago Tribune« poroča iz Washingtona, da ima ameriška vlada po obstoječih zakonih pravico prepovedati uvoz vseh predmetov iz držav, v katerih je uvedeno prisilno delo. Dokler je bilo splošno delo v Nemčiji prostovoljno in svobodno, za to ni bilo nobenega vzroka; danes pa, ko je postalo to delo prisilno, se bo morala ameriška vlada nedvomno poslužiti navedenega zakona. S tem bi bil ogrožen celokupni uvoz nemškega blaga v Ameriko.

Hugenbergova zvezda tone

BERLIN, 5. maja. Na seji nemške nacionalne stranke je bil pod vodstvom Hugenbergja sprejet zelo značilen sklep. V resoluciji se pravi, da spada ta strankarska država Weimarja in njen sistem v preteklost in je zato nemška nacionalna stranka sprejela predlog, da sploh opusti naslov »stranka«. Ta politična formacija se bo imenovala v bodoče le »nemška nacionalna fronta«. Vsi, ki so blizu nacionalni stranki in ki so razpoloženi monarhistično, naj se pridružijo tej fronti. Na seji se je nadalje razpravljalo o položaju nemških nacionalcev napram narodnim socialistom in je bila postavljena končna zahteva po popolni enakopravnosti na vseh področjih političnega in gospodarskega življenja. Takoj po tem sklepu pa je berlinski župan zapustil »fronto« in pristopil k narodnim socialistom. Obenem je izdal proglas, v katerem pravi, da je po sebi nacionalistična fronta nepotrebna in kliče tudi Hugenbergja, naj mu sledi.

TRGOVINSKA POGODBA MED NEMCIJO IN ČSR.

BERLIN, 5. maja. Včeraj je bil podpisan dodatek k nemško-češkoslovaški carinski tarifi, po katerem so priznane Češkoslovaški zlasti glede tekstilnih izdelkov znatne tarifne olajšave.

POLJSKA IN NEMČIJA.

VARŠAVA, 5. maja. V zvezi s konferenco med Hitlerjem in poljskim poslanikom v Berlinu je sprejel včeraj zunanji minister Beck nemškega poslanika v Varšavi Moltkeja in ostal z njim v razgovoru dalje časa. Poljski zunanji minister je izjavil, da želi poljska vlada, da bi obe državi obravnavali skupna vprašanja sami brez vsakega tujega vpliva in posredovanja.

ROOSEVELT NE PRIDE V LONDON.

WASHINGTON, 5. maja. Na vesti, da bo Roosevelt odpotoval v London in sodeloval na svetovni gospodarski konferenci, je izjavil novinarjem, da je Wilson v trenutku, ko je odpotoval v Evropo, izgubil v Ameriki ves prestiž. »Njegova dolžnost je bila ostati v Beji hiši in od tam diktirati svojo voljo. Mar me smatrate tako nespametnim, da bi mogel zagrešiti isto norost?«

NOVO IZENAČENJE.

BERLIN, 5. maja. Krščanske strokovne organizacije, ki niso bile nasilno prevzete po vladi, so se prostovoljno »izenačile«.

SVETOVNA RAZSTAVA.

CHICAGO, 5. maja. Predsednik Roosevelt bo 27. t. m. otvoril svetovno razstavo osebno s posebnim nagovorom.

Dnevne vesti

Iz poštne službe. V višjo položajno skupino sta napredovala Peter Kotnik pri pošti Maribor I. in Davorij Tratnik pri pošti Maribor II.

Tradicionalno jurjevanje preloženo. Mestno vojaško poveljstvo razglasi, da je jurjevanje, ki je bilo prvotno najavljeno za jutri, v soboto, preloženo na prihodnji teden. To pa radi tega, ker bo prispelo jutri v mariborsko garnizijo večje število vojaških novincev iz južnih krajev naše države.

Občinske zadeve. Na prihodnji občinski seji je na dnevnem redu poročilo predsedstva, predlogi in vprašanja, poročila posameznih odsekov in poročila ravnateljstva mestnih podjetij. Za sprejem v občinsko zvezo je zaprosilo 50 občanov, za zagotovilo sprejema pa 10. Na seji bo podeljeno razpisano mesto magistratnega ravnatelja. Razpravljalo se bo nadalje o prizivu pivovarne Union zoper parcelacijo, o naredbi banske uprave o podpiranju brezposelnih in pobijanju delomrznosti, izvoljen bo okrajni mladinski predstojnik za prvi okraj. Izvoljena bo komisija za izbiro otrok v Počitniške kolonije, na dnevnem redu je ponovno preureditev prostorov v kazinskem soplepju, poročilo preglednega odbora mestne hranilnice, bilanca avtobusnega prometa v lanskem letu, resolucija Združenja čevljarskih mojstrov za zvišanje uvoznine na izgotovljene čevljarske izdelke in več prošnji za parcelacijo ter za podelitev dovolila za gostilniške obrti.

Na srednješolskem koncertu 8. maja ob 20. uri v uniojski dvorani se bodo izvajale naše najlepše umetne in narodne pesmi. Nastopili bodo: mladinski zbor drž. real. gimnazije, moški zbor drž. gimnazije, mešani zbor drž. učiteljskega in ženski zbor zaseb. učiteljskega č. šol. sešter. Ker bo obisk koncerta zaradi nizke vstopnine vsakomur omogočen, ga toplo priporočamo!

V nedeljo 7. maja

Dr. Rudolf Molè, odlični poznavatelj poljske književnosti, bo predaval pred sobotno premiero poljske komedije »Mornar« o poljski literaturi.

Pedagoška centrala v Mariboru ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 7. maja ob 10. uri. — Pridite!

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v petek predava g. prof. Šest iz Ljubljane o pravilnem in lepem vedenju v družbi.

Predavanje Združenja mariborskega učiteljskega naraščaja. Jutri v soboto ob 15. uri bo predaval v dvorani državne ga moškega učiteljskega v Koroševi ulici mariborski podžupan g. Rudolf Golouh o borbi za mir. Pridite vsi.

Vsi šahisti drevi ob 20. uri v kavarno Central. Po občnem zboru bo sklicana seja Šahovskega kluba, na kateri se bo razpravljalo o bodočih šahovskih prireditvah.

Trafikanti, pozor! V nedeljo 7. t. m. ob 14. uri popoldne bo v hotelu »Zamorac« redni občni zbor »Združenja trafikantov« z običajnim dnevnim redom. Ker se bodo obravnavale zelo važne zadeve, je v interesu vseh trafikantov, da se zbora polnoštevilno udeleže. Odbor.

Pomočniški odbor Združenja trgovcev v Mariboru opozarja na svoj današnji občni zbor. Začetek ob 19.30 v dvorani Delavske zbornice. Odbor.

Vabilo. Združenje gostilničarskih podjetij za mariborsko okolico na Pobrežju vabi na sestanek vse svoje člane, ki so dobili sodnijski poziv glede odplačila delnic za pivovarno v Laškem. Sestanek bo v ponedeljek 8. t. m. ob 10. uri dopoldne pri »Orlu« v Mariboru. Na sestanku se bo razpravljalo o muhah zadevah glede odplačila delnic in o soglasnem sklepu občnega zbora, ki je bil 20. julija lani v Laškem. Združenje gostilničarskih podjetij za mariborsko okolico na Pobrežju.

Obvestilo. Na rednem letnem občnem zboru Združenja gostilničarskih podjetij za mariborsko okolico na Pobrežju, ki je bil 15. marca t. l., je bilo soglasno sklenjeno, da bo združenje objavilo vse zadeve, ki se tičejo gostilničarstva, v dnevniku »Večernik«. Na podlagi tega sklepa apelira združenje na vse gg. člane, da se abonirajo na list »Večernik«. Združenje gostilničarskih podjetij za mariborsko okolico.

Slavnostna akademija Angleškega krožka. Vstopnic za akademijo Angleškega krožka, ki bo 10. t. m., ne bodo prodajali dijaki, kakor smo prvotno objavili, ampak bodo vstopnice od sobote 6. t. m. nadalje na prodaji pri ge. Zlati Brišnikovi, v sredo 10. t. m. zvečer pa pri blagajni Narodnega gledališča. Vsaki vstopnici se brezplačno doda tudi program. Priporočamo, da si nabavite vstopnice že vnaprej, ker je zanimanje za akademijo zelo veliko.

Sporod jubilejne proslave Angleškega krožka. Kakor smo že javili, bo proslavilo mariborsko društvo prijateljev angleškega jezika in kulture ob priliki 10letnice slavnostno akademijo v Narodnem gledališču z naslednjim sporedom: orkester državnega učiteljskega bo pod vodstvom g. prof. Karla Pahorja izvajal himne. Nato bo predsednik spregovoril uvodno besedo, nakar bo imel g. dr. Janko Kotnik slavnostni govor; po nagovoru bo zaigral orkester Beethovnovu ouverturo »Coriolan«, tenorist g. Avgust Živko pa bo ob spremljavi na klavirju g. prof. Vasilija Mirka pel angleške narodne pesmi iz 16. in 17. stoletja; gđc. Anica Pečnikova bo na klavirju izvajala Maco Dowellov »Witches Dance«, gđc. Inka Drnovškova pa na violini Elgarjevo »Salut d'amour« in Scotto »Valse triste«; nato bo nastopil mešani zbor Počitniške zveze pod vodstvom g. prof. Schweigerja z Doktoričevo »Naša bol«, Kubovo »Dvanajst ura«, Andelovim »Kolom« in z Dolinarjevo »Po gorah je ivje«; slovanski ples, humoresko in ouverturo k operi »Figarova svatba« bo izvajal orkester, angleške narodne pesmi pa bo pel pod vodstvom g. Borisa Ferlinca oktet moškega učiteljskega. V drugem delu sporeda bodo člani društva uprizorili drugi prizor tretjega dejanja Shakespearejevega »Julija Cezarja«.

Popravek k včerajšnji notici pod naslovom »Prošnje se mečejo v koš«. Predzadnji stavek se pravilno glasi tako-le: Nadejamo se, da bo vsak, ki prejme ta-

Velika majniška prireditel

ko prošnjo, upošteval, da je opremljena s čekovno položnico, ovitkom in znamko, kar vse je povzročilo dejanske stroške, da je prosilec Protituberkulozna liga, ki zasleduje vzvišane cilje, da ublaži bedo in dvigne narodno zdravje, ter da je dobrodošel vsak, še tako skromen prispevek, samo da se ne vrže prošnja v koš. Objavljeni stavek pa je nerazumljiv, ker se je pomotoma izpustila ena vrsta, kar pa se s tem popravlja.

Pomladanska vzreina tekma Društva ljubiteljev ptičarjev v Mariboru 30. aprila. V smislu sklepa osrednjega Društva ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani je priredila mariborska podružnica tudi letos pomladansko vzreino tekmo, za katero je Lovska družba Sv. Lovrenca na Dravskem polju dala na razpolago svoje pripravno in lepo lovišče. K tekmi je bilo prijavljenih 8 psov, tekmovalo jih je pa samo 6. Po smotri prijavljenih psov se je vršilo tekmovalje, ki je bilo z ozirom na pripravnost lovišča že okrog 12. ure končano. Po končani tekmi so gg. sodniki sestavili ocenitve o posameznih točkah preizkušnje, ki izkazujejo sledeče uspehe: »Bliški-Dravski«, lastnik Feri Hartinger, vodnica Any Hartingerjeva, I. a oceno s 116 točkami; »Vidra«, lastnik Vladimir Vlašič, vodnik Štefan Majcen, I. b oceno s 111 točkami; »Diana-Dravska«, lastnik in vodnik Juro Vrečer, Celje, I. c oceno s 109 točkami; »Bela-Dravska«, lastnik E. Navratil, Karlovec, vodnik Branko Boltavzar, Maribor, III. oceno s 77 točkami; »Westmarks-Enire«, lastnik Radvan Pirtulovič, Vidovec, p. o. s 60 točkami in »Westmarks-Eros«, lastnik Otto Jungwirt, Čakovec p. o. s 57 točkami. Tekmi so prisostvovali razni lovci iz Sv. Lovrenca, Maribora, Vavraždina, Čakovca in Ptujja ter z velikim interesom zasledovali potek tekme, ki je pokazala lep kinološki napredek. Po oficelnem delu prireditve se je med tekmovalci in gledalci razvila živahna prijateljska zabava, ki je žal le prezgodaj končala. Po odhodu sodnikov iz Ljubljane, so se razšli tudi drugi udeleženci v upanju, da se ob priliki letošnje jesenske tekme zopet vidijo.

Ne zavržite starih oblek! Zime je konec. Ker je postalo topleje, so ljudje slekli zimsko obleko in jo shranili. Mnogo pa je med njimi takih, ki odložene obleke prihodnjo zimo ne bodo več nosili in so jo shranili med stare cunje. Rdeči križ apelira na vse: ne zavržite starih oblek, pokrival, stare obutve, perila, rokavic, nogavic, odelj, rjuh, blazin, krp in drugih ostankov blaga, katerih sami več ne potrebujete, ampak odberite vse to česar ne bode več nosili in povežite vse v zavoj ter ga shranite. Rdeči križ bo potrkal na vaša vrata, kakor je to storil po drugih mestih in bo tekom prihodnjih tednov pobral vso staro obleko, da jo očisti in zakrpa. Ko bo prišla zopet zima, bo razdelil obleko med najrevnejše. Spomnite se torej najbednejših in ne zavržite ničesar! Vse bo prišlo prav.

Srečni datum:

7.

Nedelja
Stanislav

Velika sokolska tombola popoldne ob 2. uri na Trgu svobode.

Gostilna pri Lavrenčiču v Rošpohu v zadnjem času vidno napreduje. Razen finih domačih klobas, salam in drugih mrzlih jedil je cenjenim gostom vsako soboto zvečer na razpolago najokusnejši sočni golaž s krompirjem in še druga topla jedila na vsakokratno zahtevo.

Sokola II. na Pobrežju

Zadnjo nedeljo pa je Peter presenetil sl. občinstvo s — čevabčičarjem, ki bo od slej naprej vsako nedeljo zalagal okrepčila in dobre podlage potrebne goste s pristnimi pečenimi mesnimi izdelki, zlasti fudi z jagnjetino in prašički. V ponedeljek, dne 1. t. m. pa se je v največje veselje številno zbranih gostov naenkrat nenapovedano pojavila pred Petrovo gostilno druga simpatična prikazen in sicer — mestni škropilni avto, ki bo za naprej v zaščito gostov pred nezgodnim prahom ob suhem vremenu vsak dan zalival cesto v Kamniškem drevoredu in pred gostilno g. Lorenčiča v Rošpohu. V najbližji bodočnosti pa namerava naš Peter odstraniti gospodarsko poslopje s hlevi izpred hišnega poslopja in zgraditi za hišo veliko gospodarsko poslopje, hišno poslopje pa preurediti na najmodernejši način. Želimo podjetniku Petru vso srečo v prepričanju, da bo njegova gostilna po teh stavbnih spremembah najprijetnejša izletna točka na periferiji mesta, sposobna za borbo pri vsaki konkurenci. Pred Petrovo zlahtno kapljico pa se itak že sedaj vsak pošten kristjan klanja globoko do tal. — Majski izletniki.

Kino Union. Še nekaj dni najoriginalnejši in najbolj realističen film »Ekstaza«. Ekstaza je prava ljubavna pesem, divno opevana in slajno prikazana. Film, ki je prinesel nekaj popolnoma novega, misterij ljubezni. V glavnih vlogah krasotica Hedy Kiesler, Aribert Mog in Zvonimir Rogoz.

Grajski kino. Danes sijajna opereta »Jaz in cesarica« (Cesarčina podveznica). Krasen vesel velefilm z Liliano Harweyev, Mady Christiansovo, Konradom Veidtom in Friedl Schusterjevo v glavnih vlogah. Ta velefilm je klasificiran po svetovni kritiki kot ena najboljših in največjelejših operet. Melodijozna glasba, krasno temperamentno petje, razkošna oprema in izvrstna igra.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Petek, 5. maja. Zaprt.

Sobota, 6. maja ob 20. uri »Mornar«, red A. Premijera.

Nedelja, 7. maja ob 20. uri »Friderika«. Znižane cene. Zadnjič.

»Mornar« na mariborskem odru. V soboto 6. t. m. bo premiera »Mornarja«, komedije pisatelja Jerzyja Szaniawskega, najboljšega sodobnega poljskega komediografa. To delo so samo na varšavskih gledališčih uprizorili nad stokrat. Odlikuje ga deloma zanimiva, mestoma pa prav poetična vsebina. Mariborsko uprizoritev pripravlja H. Tomašič. Pred premiero govori g. prof. dr. Rudolf Molè o poljski književnosti. To je zadnja letošnja premiera, na kar še posebej opozarjamo. — »Friderika«, krasno Leharjevo opereto, ki jo je med tem prinesel tudi zvočni film v Maribor, bodo po dolgem presledku uprizorili v nedeljo 7. t. m. zvečer **poslednjič** v sezoni. Znižane cene.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Najnovejša znanost o prehrani priporoča Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo kot najbolj zdravo pijačo za mlado in staro!

Dohodki mariborske glavne carinarnice so znašali v mesecu aprilu 4 milijone 150.241.75 Din, in sicer dohodki uvoza 4 milijone 142.271 Din, izvoza pa 7.970.75 dinarjev.

Ljubljanski velesojem. Rok za prijavo k udeležbi na XIII. vzorčnem velesojmu v Ljubljani poteče 10. t. m. Po dosedaj došlih prijavah bo letošnji pomladni velesojem dobro zaseden po tverdkah vseh panog, a se bo posebno uveljavljala naša domača produkcija. Na razpolago je pa še nekaj razstavnega prostora. Tvrdeke, ki nameravajo razstaviti, pa se še niso prijavile, naj to čimprej store, ker bo uprava velesoja drugi teden že začela razdeljevati razstavne prostore.

Obup nad življenjem. Današnje težavne razmere so pognale v obup 60letnega delavca Ivana V., stanujočega v magdalenškem predmestju. Zadnje čase je tožil svojim znancom, da mu ni več do življenja in da bo napravil v kratkem konec svojemu trpljenju. Ta sklep je v njegovem srcu predvčerajšnjim zvečer tudi dozor. Ko je bil sam v stanovanju, je izpil večjo količino solne kisline. Nezvestnega in hropečega so ga našli domači, ki so poklicali reševalce. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl.

Izgubljeni in najdeni. V preteklem mesecu so bili pri tukajšnji policiji oddani oziroma prijavljeni tile najdeni predmeti: niklasta zapestna ura, dva blagajniška ključa, aktovka, denarnica z 200 Din, dežna odeja za konja, zastavljalni listek, zlat prstan, moška srebrna ura, siva denarnica s prstanom, majhna siva boa, zlat poročni prstan, ženska rjava ročna torbica, črna denarnica, bela svilena ruta, srebrna ovratna verižica in krava.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 12.8 stopinj nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 11.2 stopinj nad ničlo; barometer je kazal pri 12.7 stopinjah 739.6, reduciran na ničlo pa 737.7; relativna vlaga 96; vreme je tiho in jasno. Vremenska napoved pravi, da bo zopet topleje.

Ribi trg. Današnji ribji trg je bil dobro založen. Pa tudi kupčija je bila dobra. Prodajali so sardelice po 10 do 12 Din, škombre po 20 Din, sipe po 22 Din, orade po 18 Din, morske rake pa po 22 Din kilogram. Na trgu je bilo tudi precej žabjih krakov, po katerih so prav pridno segale mariborske kuharice, kar pričča, da Mariborčani jedo radi tudi žabe.

Delavci, delavke, javni nameščenci!

Podružnica Narodno-strokovne zveze v Mariboru sklicuje v nedeljo 7. t. m. ob pol 10. uri dopoldne na verandi pivovarne Union v Mariboru

velik narodni shod,

na katerem bodo številni govorniki razpravljali o

socialnem položaju narodnega delavstva in nameščencev v obmejnem Mariboru in okolici.

V interesu vseh nameščencev in delavcev je, da se udeležijo shoda vsi do zadnjega, da enkrat za vselej obračunajo z vsemi elementi, ki rušijo to, kar je zgrajenega na s krvjo napojeni zemlji, z onimi, ki zaničujejo našo svetinjo — naš jezik, z vsemi, ki pijejo kri našega narodnega človeka in ga ponižujejo.

Delavci, delavke in javni nameščenci, pridite vsi, da manifestirate za zboljšanje vašega socialnega položaja, da protestirate proti zapostavljanju narodnega delavstva in nameščencev od tujerodcev, ki jedo naš kruh in kopičijo svoj kapital z našimi žulji. Pridite vsi, da energično protestirate proti zaposlitvi tujcev po naših podjetjih, dokler strada naš človek.

V nedeljo 7. t. m. vsi na shod, da pokažete, da javni nameščenci in narodno delavstvo dviga svoj prst in svarijo:

»Ne bomo poprej mirovali v slovenskem obmejnem Mariboru, dokler ne dosežemo svojih pravic!«

Nedeljski shod mora biti mogočna manifestacija za močno, nedeljivo in socialno jugoslovanstvo, za moč naroda in njegovih delovnih sil pod geslom:

»Narod vse!

Podružnica Narodno strokovne zveze v Mariboru.

Aktualne misli

Cista rasa nemških narodnih socialistov

Med drugim so narodni socialisti v Nemčiji in v Avstriji napovedali boj do iztrebljenja tudi vsem tujim rasnim elementom v nemškem narodu, pri tem pa najdemo med borci za »čisto nemško kri« vse polno junakov, ki po njihovih pridnih slovanskih imenih sodeč gotovo nikoli niso videli Tevtoburških gozdov.

Nu, pa so vendarle še Nemci ter se vsaj trudijo, da bi bili duhovno čisti in zaježeno pristni. Ne tako avstrijski. Tam so se sedaj postavili v literarnem svetu na čelo »čistilcev krvi«, kaj mislite, kdo? Hrvati! »Der Wiener Tag« je namreč poročal te dni, da so ustanovili dunajski literarni poseben klub pristašev hitlerizma, kateremu načelujeta Mirko Jelušić in Makso Milenković. Zagrebški »Morgenblatt« pa piše, da se je delo predsednika Jelušića, ki je tudi urednik listka pri glasilu dunajskih narodnih socialistov »Döztu« (Deutschösterreichische Tageszeitung) pri čiščenju krvi že praktično začelo, in sicer s tem, da je v svoji rubriki nastopil proti sodelovanju zagrebške Filharmonije na dunajskem glasbenem festivalu, ki da naj bi bil le manifestacija čiste nemške glasbe...

Sijajno! Ko je pred tremi leti izšel hrvaški prevod znanega Jelušićevega romana »Cezar« (katerega smo dobili lani tudi Slovenci), je »čistokrvni« današnji hitlerjevec Mirko napisal zanj poseben predgovor, v katerem je s ponosom podaril, da je — kljub temu, da je bil vzgojen na Dunaju in da piše nemško — ponosen na to, da je Hrvat! Kot Hrvat so ga pa lani sprejeli in slavili tudi v Zagrebu. In sedaj je — »čistilec« nemške krvi in sovražnik hrvaške glasbe! »Der Wiener Tag« ima vendar

prav, ko se krvavo norčuje iz »čiste nemške krvi« Mirka Jelušića in Maksa Milenkovića in pravi, da pač nikoli ne bosta postala Hansa Heinza Ewersa.

Uboja Avstrija! Dumajskega in graškega župana smo ji dali Slovenci, ministra Sušnika in Jakončiča tudi, voditelja Heimwehra Pirimerja in Ravterja tudi, zveznega predsednika Miklasa jim je posodila Čkoslovaška, kakor prej Bureša, vojnega ministra Vaugoina Francija, glavna »čistilca« hitlerjevske krvi Jelušića in Milenkovića pa Hrvatska. Pa naj še kdo reče, da niso Avstrijci res »čistokrvni« Nemci.

Ptuj

Utopljenka. Drava je 3. maja naplavila pri Slovenji vasi truplo ženske srednjega leta, srednje postave in dolgih črnih las. Utopljenka je že razpadala. Sodijo, da je morala biti v vodi najmanj tri tedne. Na njeni glavi so zasledili več ran, zato je sodna oblast odredila obdukcijo, ki pa je dognala, da rane ne izvirajo od človeške roke. V utopljenki je spoznal železničar Kos iz Studencev pri Mariboru svojo ženo Marijo. Kos pravi, da je kazala že delj časa znake duševne zmedenosti in menil, da mu je v tem stanju skočila v samomorilnem namenu v vodo.

Nepotrebna nezgoda. 13letnemu Francu Podgoršku iz Drstela je pri nabijanju samokresa nenadoma patrona eksplodirala, razmesarila levo roko in odtrgala mezinček. Fant se zdravi v bolnišnici.

Zivinski sejem. Na konjski in govejski sejem v torek 2. maja je bilo prignanih vsega 440 glav, in sicer 169 krav, 51 telic, 122 volov, 8 bikov in 90 konjev; prodanih je bilo vsega skupaj 150 glav. Čene so ostale nespremenjene. Na svinjski

sejem, ki je bil v sredo 3. maja, so prignali 210 mlcev, 123 pa je bilo prodanih. Tudi tu so bile cene nespremenjene.

Zvočni kino v Ptuj predvaja v soboto 6. maja ob 20. uri in v nedeljo 7. maja ob pol 19. in pol 21. uri film »Ženin greh«; v glavni vlogi Svetislav Petrovič.

Tatvina dinamita. Poročali smo, da so pred Veliko nočjo neznani storilci vlomili v skladišče za razstreljivo premo-govnika na Podložu pri Pragerskem in odnesli tudi večjo količino dinamita. Kakor pa doznavamo, tatovi niso ukradli nikakega dinamita, temveč samo 1490 vžigalnih kapic. Vlomilci so bili že aretirani in ovadeni sodišču. Ukradene vžigalne kapice so bile izročene podjetju.

Daruite knjige za knjižno akcijo!

Sport

Državni nogometni prvak v Mariboru.

V nedeljo 7. t. m. gostuje v našem mestu jugoslovanski nogometni prvak SK Concordia iz Zagreba ter odigra z našim prvacom ISSK Mariborom prijateljsko tekmo. O Concordiji je znano, da goji lep kombinacijski nogomet in bodo zato prišli vsi prijatelji nogometa gotovo na svoj račun. Lahko trdimo, da je Concordia enakovredna Ferencvárosu, ki je nedavno gostoval v Mariboru in zapustil najboljše vtise. Zato upravičeno pričakujemo, da bo tudi tokrat naše sportno občinstvo polnoštevilno obiskalo to mnogo-obetajočo nogometno tekmo. Tekma se bo odigrala ob 17. na igrišču ISSK Maribora, in sicer ob vsakem vremenu.

Težkoatletsko tekmovanje za prvenstvo Dravske banovine bo letos v Mariboru, in sicer 21. maja. Tekmovanje bo priredil SSK Maraton.

Jugoslovanski kasaški derby bo letos na binkoštni ponedeljek v Ljubljani. Za prireditve so razpisane nagrade 50.000 Din.

Teniški odsek ISSK Maribora gostuje v nedeljo 7. t. m. v Celju, kjer bo odigral proti teniški sekciji Celjskega smučarskega kluba svojo prvo prvenstveno tekmo v tekmovanju za državno prvenstvo moštev.

Klub kolesarjev in motociklistov »Perun« priredi s svojimi sekcijami Tezno, Sv. Peter, Pesnica in novoustanovljenim klubom »Goričan« pri Sv. Jakobu v nedeljo 7. t. m. svoj drugi letošnji izlet, in sicer k Sv. Juriju ob Pesnici. Odhod v nedeljo 7. t. m. točno ob 14. s Kralja Petra trga. Prijatelji kluba iskreno vabljani!

Sokolstvo

Jubilejno leto 1903—1933.

Sokolsko društvo Ljutomer priredi kot uvod k proslavi svoje 30-letnice v nedeljo, dne 7. maja t. l. prosvetno akademijo »Jubileju zdravo!« Spored je zelo pester in obsega točke sokolskega mladinskega in sokolskega pevskega zbora, deklaracijo, predavanje, predstavo lutkovnega gledališča, nastop sokolskega orkestra in dramskega odseka. Posamezne edinice hočejo pokazati sadove svojega

Konjice

Iz okrajne organizacije JRKD. Eksekutiva okrajne organizacije je imela prejšnji teden sejo, na kateri so se razpravljale razne aktualne zadeve ter se je določil delovni program za poletno dobo. Priredili se bodo večji shodi, in to v Zrečah 21. maja, v Ločah 2. julija, v Oplotnici 16. julija, povsod zjutraj po maši; velik shod bo v Konjicah 6. avgusta in isti dan v Vitanju po prvi maši. Za shod v Konjicah in v Vitanju se je naprosil g. minister Pucelj kot govornik, udeležili se pa bodo tega in ostalih shodov tudi nekateri narodni poslanci. Manjši shodi in sestanki se bodo priredili tekom poletja v Žičah ozir. Dražji vasi, Vrholah, pri Sv. Kunigundi, v Skomarju, Špitaliču, Bezovici, na Keblju, v Tepanju, Lažah in po potrebi še drugod.

prosvetnega dela, zato pričakujemo poset od sosednih bratskih društev in čet, posebno pa še od Ljutomerčanov-Sokolov. S tem, da se udeležite naše prosvetne proslave, pokažete zanimanje za sokolsko prosvetno delo. Začetek točno ob pol 16. uri. — Zdravo!

Pešizlet na grad Vurberg priredi v nedeljo 7. t. m. Sokol matica. Zbirališče za izletnike bo zjutraj pred 6. uro pri železniškem viaduktu na Meljski cesti. Ker je to prvi letošnji društveni pešizlet v lepo pomladansko naravo, pričakujemo številne udeležbe. Na gradu se bodo izletniki sestali z brati Sokoli iz Ptuja.

Koliko davkov je plačala naša banovina. Ljubljanska finančna direkcija je sestavila davčno statistiko o predpisanih in plačanih neposrednih davkih v Sloveniji za lansko leto. Pri vseh davčnih upravah v naši banovini je bilo lani plačanih 197 milijonov 400.000 Din neposrednih davkov, 1 milijon 200.000 Din zamudnih obresti, 100.000 Din davčnih kazni, 2 milijona 100.000 Din eksekucijskih stroškov in 24 milijonov 200.000 Din poslovnega davka; skupno torej 225 milijonov dinarjev. Davčnih zavezancev je bilo lani za zemljarino 352.129, za zgradarino 63.260, za pridobitno 41.325, za davke na poslovanje promet 22.009, za rentnino 12.830, za rentnino na hranilne vloge 496, za družbeni davek 318, za samski davek 928, za vojnico 17.539, za uslužbniški davek 45.124. Ker je mnogo davčnih zavezancev, ki plačujejo po več vrst davkov, je dejanski skupno število manjše, namreč 393.151. Davčnih zaostankov iz prejšnjega leta je bilo 42 milijonov 900.000 Din. Ob zaključku lanskega leta pa so zrasli davčni zaostanki samo še 32 milijonov 600.000. Na novo je bilo lani predpisanih za 187 milijonov 100.000 Din neposrednih davkov, in je znašala skupna obremenitev 254 milijonov 200.000 Din. Opozoritvenih poštinih položnic je bilo poslanih lani 532.655, opominov je bilo vročenih 230.905, rubežev pa je bilo glede zaostankov v znesku 86 milijonov 500.000 izvršenih 103.564. Navzlic visokemu številu rubežev se je izvršila prodaja premičnin le v 5.084 primerih. Zaradi davčnih zaostankov ni bila na dražbi prodana nobena premičnina, pač pa je bila vključena zastavna pravica v 491 primerih radi skupnega zneska 4 milijonov 900.000 Din.

Grazzia Deledda:

Strah v koči

Tako sva se kar spoznali; da bi se pokazala vlijudno, sem povedala ženi, da je nedaleč z vrha studerec. Zastrmela se je vame, njen obraz pa je postal bolj in bolj rumen in mlahov. Njene smehljajoče se oči so obkrožile trde gube, da se je zdelo, kakor bi zvenela dva cvetova encijana.

»Kolikokrat sem že šla to pot,« je naposled dejala in si zakrila s komolci obraz, da ne bi več videla ne poti ne okolice. Dvignila sem se in se ji približala; slutila sem namreč nekaj nenavadnega.

»Kaj se je v tej koči zgodilo? Zakaj je zaprta? Ali res straši v njej? In zakaj...« Zena je takoj oživela; dvignila je roke in zamahnila, kakor bi hotela reči — preveč naenkrat hočeš vedeti. Ker pa ji ne bi nič boljše delo, kakor da bi se spovedala in dala duška svojemu srcu, je kmalu kar začela.

»Tu, glejte, je moj ubogi mož, izgubil

življenje. Z malo besedami bi bilo mogoče vse povedati. Navidez je vse to sicer ničevno, a je vendar zelo dolga zgodba, da bi moral človek napisati knjigo, če bi jo hotel vso povedati.«

»Dajte, dajte,« sem jo hrabrila, »kar pripovedujte.«

»Povedala vam bom tedaj vse. Morda je bila krivda na moji strani, vendar pa sem vse res kakor dolg poplačala. Omožila sem se s šestnajstim leti. Mojemu možu je bilo ime Julijan, dolgi Julijan, ker je bil visok kakor ta smreka, pa tudi da bi ga razlikovali od bratrance, Julijana malega. Ta Julijan je bil mladerič, ne prevelik, toda lep, vitek in rjav ko veverica. Delal je v raznih službah, bil je celo urar, končno pa je imel nalogo, da nadzoruje smreče. Ker pa gozda ni mogel pustiti ponoči brez varstva, je na svojo pest vzel mojega moža za čuvaja. Naložil mu je, da zgradi to bajto in mu je določil redno plačo na mesec. To je nama prišlo res prav, ker je moj Julijan le malo zaslužil. Pozabila sem povedati, da je popravljaj lonce. Kolovratil je tod,

kolovratil drugod, razbitih ponev in pokrovov pa je bilo zelo malo. Že tedaj so namreč ljudje rajše uporabljali oro slabo in grdo železno robo. To ali ono se je sicer tudi razbilo, vendar pa se ni dalo s tem nič napraviti, ker se cin ne prime železa. In tako je hodil Julijan vsako noč sem. Poleti sem prihajala tudi jaz, a da povem po pravici, me je bilo strah. Zlasti v mesečnih nočeh se mi je zdelo, da slišim, kako žagajo tatovi smreke in vlačijo veje. Zdaj zdaj sem mislila, bo Julijan vstal, vzjel puško in jih bo ubil, če ne prenehajo. Zadrževala sem sapo, da ga ne bi zbudila; nisem namreč hotela, da bi si radi posekanega drevesa pogubili dušo.

On pa je, hvala Bogu, spal.«

»Da, on je spal,« je povzela žena po kratkem molku, med katerim je znova skrla obraz v dlaneh, »vendar pa je imel hude sanje in se je še v snu vznemirjal in blebetal. Neko noč je celo vstal, kakor da bi bil mesečen; dejal je: »Da, za-

sačim ju in ju oba ubijem...« Nato se je zbudil in me je začel objemati. Tresel se je in je šklepetal z zobmi, kakor da bi imel vročico. Končno mi je priznal, da se ga je res že dolgo tega lotila neka bolezen. Bil je namreč ljubosumen, ljubosumen na svojega bratrance Julijana. Bil je prepričan, da prihaja ta ponoči k meni. Na drugi strani pa me je tako ljubil in je bil tako dober z menoj, da se mi ni nikoli drznil govoriti o svojih sumničevnih. Prav, sem dejala, tedaj bom pač prebila vse roči s teboj tu in tako boš miren. Nekaj časa je šlo. Ko pa je pritisnil mraz, me je moj ubogi Julijan, ki je bil na zunaj ozdravljen, sam prosil naj ostanem doma.

Zjutraj pa je ves izpremenjen prihajal nazaj. Hodil je po sobi gor in dol in zdelo se je, da ovohava predmete kakor pes, ki nekaj sumi. Kako grda je vendar ljubosumnost! Smilil se mi je, revež, pa sem mu sama svetovala naj pusti svojo nočno službo. Vendar pa je bil tudi s samim seboj natančen in mi ni dal prav.

(Konec prih.)

